Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

7 päivänä heinäkuuta 2017*

Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka — Ukrainan tilanteen johdosta toteutetut rajoittavat toimenpiteet — Varojen jäädyttäminen — Niiden henkilöiden, yhteisöjen ja elinten luettelo, joihin varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttäminen kohdistuu — Kantajan nimen säilyttäminen luettelossa — Perusteluvelvollisuus — Puolustautumisoikeudet — Omaisuudensuoja — Oikeus harjoittaa taloudellista toimintaa — Oikeasuhteisuus — Harkintavallan väärinkäyttö — Hyvän hallinnon periaate — Ilmeinen arviointivirhe

Asiassa T-215/15,

Mykola Yanovych Azarov, kotipaikka Kiova (Ukraina), edustajinaan asianajajat G. Lansky ja A. Egger,

kantajana,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään J.-P. Hix ja F. Naert,

vastaajana,

jossa on kyse SEUT 263 artiklaan perustuvasta kanteesta, jossa vaaditaan kumoamaan Ukrainan tilanteen johdosta tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä annetun neuvoston päätöksen 2014/119/YUTP muuttamisesta 5.3.2015 annettu neuvoston päätös (YUTP) 2015/364 (EUVL 2015, L 62, s. 25) ja Ukrainan tilanteen johdosta tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 208/2014 täytäntöönpanosta 5.3.2015 annettu neuvoston täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/357 (EUVL 2015, L 62, s. 1) siltä osin kuin niissä säilytetään kantajan nimi niiden henkilöiden luettelossa, joita kyseessä olevat rajoittavat toimenpiteet koskevat,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja G. Berardis (esittelevä tuomari) sekä tuomarit D. Spielmann ja Z. Csehi,

kirjaaja: hallintovirkamies S. Bukšek Tomac,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 15.12.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

tuomion

Asian tausta

1 Kantaja Mykola Yanovych Azarov toimi Ukrainan pääministerinä 11.3.2010–28.1.2014.

2 Käsiteltävä asia liittyy asioihin, jotka koskevat rajoittavia toimenpiteitä, joita on annettu Ukrainan tilanteen johdosta Kiovan (Ukraina) itsenäisyysaukion mielenosoitusten helmikuussa 2014 tapahtuneen tukahduttamisen jälkeen.

3 Euroopan unionin neuvosto antoi 5.3.2014 Ukrainan tilanteen johdosta tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä päätöksen 2014/119/YUTP (EUVL 2014, L 66, s. 26). Neuvosto antoi samana päivänä Ukrainan tilanteen johdosta tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä asetuksen (EU) N:o 208/2014 (EUVL 2014, L 66, s. 1) (jäljempänä yhdessä maaliskuussa 2014 annetut toimet).

4 Päätöksen 2014/119 1 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäädytetään kaikki liitteessä luetelluille henkilöille, joiden on todettu olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä, sekä ihmisoikeuksien loukkaamisesta Ukrainassa vastuussa oleville henkilöille ja näitä henkilöitä lähellä oleville luonnollisille henkilöille, oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille kuuluvat taikka näiden omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa olevat varat ja taloudelliset resurssit.

2. Mitään varoja tai taloudellisia resursseja ei saa suoraan tai välillisesti asettaa liitteessä lueteltujen luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten saataville tai hyödynnettäviksi.”

5 Varojen jäädyttämistä koskevat yksityiskohtaiset menettelytavat määritellään saman artiklan seuraavissa kohdissa.

6 Asetuksessa N:o 208/2014 säädetään päätöksen 2014/119 mukaisesti varojen jäädyttämistoimenpiteistä ja määritellään sitä koskevat yksityiskohtaiset menettelytavat pääosin samalla tavalla kuin mainitussa päätöksessä.

7 Maaliskuussa 2014 annetuissa toimissa tarkoitettujen henkilöiden nimet mainitaan luettelossa, joka on samanlainen päätöksen 2014/119 liitteessä ja asetuksen N:o 208/2014 liitteessä I (jäljempänä luettelo), yhdessä muun muassa nimien luetteloon merkitsemisen perusteen kanssa.

8 Kantajan nimi oli merkitty luetteloon, ja siihen oli liitetty tunnistustieto ”Ukrainan pääministeri tammikuuhun 2014 saakka” ja seuraavat perusteet:

”Henkilöä koskevat rikosoikeudelliset menettelyt Ukrainassa sellaisten rikosten tutkimiseksi, jotka liittyvät Ukrainan valtion varojen kavaltamiseen ja kyseisten varojen siirtämiseen laittomasti Ukrainan ulkopuolelle.”

9 Neuvosto julkaisi 6.3.2014 Euroopan unionin virallisessa lehdessä ilmoituksen henkilöille, joihin sovellettiin päätöksessä 2014/119 ja asetuksessa N:o 208/2014 säädettyjä rajoittavia toimenpiteitä (EUVL 2014, C 66, s. 1). Ilmoituksen mukaan ”asianomaiset henkilöt voivat toimittaa neuvostolle pyynnön, että olisi harkittava uudelleen päätöstä sisällyttää heidät – – luetteloon, pyyntöä tukevine asiakirjoineen – –”.

10 Kantaja nosti 12.5.2014 kanteen, jossa vaadittiin päätöksen 2014/119 ja asetuksen N:o 208/2014 kumoamista. Kanne kirjattiin unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamossa asianumerolla T-331/14.

11 Neuvosto antoi 29.1.2015 päätöksen 2014/119 muuttamisesta päätöksen (YUTP) 2015/143 (EUVL 2015, L 24, s. 16) ja asetuksen N:o 208/2014 muuttamisesta asetuksen (EU) 2015/138 (EUVL 2015, L 24, s. 1) (jäljempänä yhdessä tammikuussa 2015 annetut toimet).

12 Päätöksessä 2015/143 selkiytettiin 31.1.2015 lukien niiden henkilöiden luetteloon ottamisen perusteita, joiden varoja jäädytettiin. Päätöksen 2014/119 1 artiklan 1 kohta korvattiin seuraavasti:

”1. Jäädytetään kaikki liitteessä luetelluille henkilöille, joiden on todettu olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä, sekä ihmisoikeuksien loukkaamisesta Ukrainassa vastuussa oleville henkilöille ja näitä henkilöitä lähellä oleville luonnollisille henkilöille, oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille kuuluvat taikka näiden omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa olevat varat ja taloudelliset resurssit.

Tätä päätöstä sovellettaessa henkilöihin, joiden on todettu olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä, sisältyvät henkilöt, joiden osalta Ukrainan viranomaiset tutkivat seuraavaa:

a) Ukrainan julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäyttö tai osallisuus siihen; tai

b) julkisessa tehtävässä olevan henkilön aseman väärinkäyttö perusteettoman hyödyn tuottamiseksi henkilölle itselleen tai kolmannelle osapuolelle ja näin ollen vahingon aiheuttaminen Ukrainan julkisille varoille tai julkiselle omaisuudelle taikka osallisuus siihen.”

13 Asetuksella 2015/138 muutettiin asetusta N:o 208/2014 päätöksen 2015/143 mukaisesti.

14 Neuvosto ilmoitti kantajalle 2.2.2015 päivätyllä kirjeellä aikomuksestaan pitää voimassa häneen kohdistetut rajoittavat toimenpiteet ja toimitti hänelle 10.10.2014 päivätyn kirjeen [*luottamuksellinen*] [1] (jäljempänä 10.10.2014 päivätty kirje) ja ilmoitti hänelle mahdollisuudesta esittää huomautuksia. Kantaja esitti huomautuksensa 18.2.2015 päivätyssä kirjeessä.

15 Neuvosto antoi 5.3.2015 päätöksen 2014/119 muuttamisesta päätöksen (YUTP) 2015/364 (EUVL 2015, L 62, s. 25) ja asetuksen N:o 208/2014 täytäntöönpanosta täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/357 (EUVL 2015, L 62, s. 1) (jäljempänä yhdessä riidanalaiset toimet).

16 Päätöksellä 2015/364 muutettiin päätöksen 2014/119 5 artiklaa jatkamalla rajoittavia toimenpiteitä kantajan osalta 6.3.2016 asti. Näin ollen luettelo korvattiin riidanalaisten toimien mukaisesti.

17 Näiden muutosten jälkeen kantajan nimi säilytettiin luettelossa tunnistustiedoin ”Ukrainan pääministeri tammikuuhun 2014 saakka” ja seuraavin uusin perustein:

”Henkilöä koskevat Ukrainan viranomaisten käynnistämät rikosoikeudelliset menettelyt julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäytön vuoksi.”

18 Neuvosto ilmoitti 6.3.2015 päivätyllä kirjeellä kantajalle häntä koskevien rajoittavien toimenpiteiden pitämisestä voimassa.

Kanteen nostamisen jälkeiset tosiseikat

19 Unionin yleinen tuomioistuin kumosi 28.1.2016 antamallaan tuomiolla Azarov v. neuvosto (T-331/14, EU:T:2016:49) päätöksen 2014/119 ja asetuksen N:o 208/2014 kantajaa koskevin osin.

1 — Luottamukselliset tiedot poistettu.

20 Neuvosto antoi 4.3.2016 päätöksen 2014/119 muuttamisesta päätöksen (YUTP) 2016/318 (EUVL 2016, L 60, s. 76) ja asetuksen N:o 208/2014 täytäntöönpanosta täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2016/311 (EUVL 2016, L 60, s. 1). Näillä säädöksillä jatketaan rajoittavia toimenpiteitä muun muassa kantajan osalta 6.3.2017 asti.

21 Kantaja on 27.4.2016 nostanut päätöksestä 2016/318 ja täytäntöönpanoasetuksesta 2016/311 uuden kanteen (asia T-190/16, Azarov v. neuvosto).

Menettely ja asianosaisten vaatimukset

22 Kantaja nosti käsiteltävänä olevan kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 29.4.2015 toimittamallaan kannekirjelmällä. Hän esitti myös 2.5.1991 annetun unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 a artiklan mukaista nopeutettua menettelyä koskevan pyynnön.

23 Unionin yleinen tuomioistuin (yhdeksäs jaosto) hylkäsi nopeutettua menettelyä koskevan pyynnön 28.5.2015 tekemällään päätöksellä.

24 Neuvosto toimitti vastineensa 7.7.2015. Se esitti 8.7.2015 myös työjärjestyksen 66 artiklan mukaisen perustellun pyynnön siitä, että tiettyjen vastineeseen liitettyjen asiakirjojen sisältöä ei lainattaisi tämän asian niissä asiakirjoissa, jotka ovat yleisön saatavilla. Kantaja ilmoitti vastustavansa luottamuksellista käsittelyä koskevaa pyyntöä.

25 Kantaja toimitti vastauksensa 27.8.2015 ja neuvosto vastaajan vastauksensa 12.10.2015.

26 Neuvosto esitti 14.10.2015 työjärjestyksen 66 artiklan mukaisen perustellun pyynnön siitä, että erään kannekirjelmän liitteen ja erään vastauskirjelmän liitteen sisältöä ei toistettaisi tämän asian niissä asiakirjoissa, jotka ovat yleisön saatavilla.

27 Koska unionin yleisen tuomioistuimen jaostojen kokoonpanoa muutettiin, esittelevä tuomari siirrettiin kuudenteen jaostoon, jonka käsiteltäväksi kyseessä oleva asia näin ollen siirrettiin.

28 Unionin yleinen tuomioistuin (kuudes jaosto) päätti esittelevän tuomarin ehdotuksesta aloittaa asian suullisen käsittelyn.

29 Asianosaisten lausumat ja vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 15.12.2016 pidetyssä istunnossa.

30 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaiset toimet häntä koskevin osin

— päättää tietyistä prosessinjohtotoimista

— velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

31 Neuvosto vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— hylkää kanteen

— toissijaisesti toteaa, että päätöksen 2015/364 vaikutukset pysytetään voimassa siihen asti, että täytäntöönpanoasetuksen 2015/357 osittainen kumoaminen tulee voimaan

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

32 Kanteensa tueksi kantaja vetoaa viiteen kanneperusteeseen, joista ensimmäinen koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä, toinen perusoikeuksien loukkaamista, kolmas harkintavallan väärinkäyttöä, neljäs hyvän hallinnon periaatteen loukkaamista ja viides ilmeistä arviointivirhettä.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä

33 Kantajan mukaan neuvoston päätös säilyttää hänen nimensä luettelossa ei ole perusteltu. Etenkään ”luetteloon merkitsemisen perusteisiin” liittyvissä tiedoissa ei selvitetä riidanalaisten toimien antamiseen johtaneita konkreettisia ja erityisiä syitä eikä oikeudellisia seikkoja ja tosiseikkoja, eivätkä ne näin ollen täytä oikeuskäytännössä esitettyjä perusteluvaatimuksia ja puolustautumisoikeuksien kunnioittamiseen liittyviä vaatimuksia. Lisäksi se, että neuvosto ei ole antanut tiedoksi edellä mainittuja perusteita samanaikaisesti rajoittavien toimenpiteiden antamisen kanssa tai mahdollisimman pian niiden toteuttamisen jälkeen, on vastoin Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklaa.

34 Kantaja väittää myös, että riidanalaisten toimien perustelut, joiden mukaan häntä ”koskevat rikosoikeudelliset menettelyt”, ovat virheellisiä, koska häntä koskeva rikosoikeudellinen menettely on vasta alkuvaiheessa. Kantajan mukaan häntä syytetään lisäksi perusteettomasti varojen väärinkäytöstä. Neuvoston perusteena käyttämästä asiakirjasta ei nimittäin ilmene, että siinä mainitut seikat tarkoittaisivat varojen väärinkäyttöä.

35 Vastauskirjelmässään kantaja moittii neuvostoa myös siitä, että se vain toistaa Ukrainan viranomaisten toimittamissa asiakirjoissa esitetyt toteamukset arvioimatta niitä itsenäisesti.

36 Neuvosto kiistää kantajan väitteet.

37 SEUT 296 artiklan toisen kohdan mukaan ”säädökset perustellaan – –”.

38 Perusoikeuskirjan, jolla SEU 6 artiklan 1 kohdan mukaan on sama oikeudellinen arvo kuin perussopimuksilla, 41 artiklan 2 kohdan c alakohdan nojalla oikeuteen hyvään hallintoon sisältyy erityisesti ”hallintoelinten velvollisuus perustella päätöksensä”.

39 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 296 artiklan ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukainen perusteluvelvollisuus määräytyy riidanalaisen toimen luonteen ja sen asiayhteyden mukaan, jossa se on toteutettu. Perusteluista on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmettävä toimen toteuttaneen toimielimen päättely siten, että sille, jota toimi koskee, selviävät sen syyt ja että toimivaltainen tuomioistuin voi tutkia toimen laillisuuden. Perusteluvelvollisuutta on arvioitava asiaan liittyvien olosuhteiden perusteella (ks. tuomio 14.4.2016, Ben Ali v. neuvosto, T-200/14, ei julkaistu, EU:T:2016:216, 94 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

40 Perusteluissa ei tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevia yksityiskohtia, koska tutkittaessa sitä, täyttävätkö toimen perustelut SEUT 296 artiklan ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohdan vaatimukset, on otettava huomioon niiden sanamuodon lisäksi myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt. Näin ollen yhtäältä asianomaiselle vastainen toimi on riittävästi perusteltu silloin, kun se on toteutettu asianomaisen tuntemassa asiayhteydessä, jonka perusteella asianomainen voi ymmärtää häntä koskevan toimen merkityksen. Toisaalta toimen perustelujen täsmällisyyden on oltava oikeassa suhteessa niihin aineellisiin mahdollisuuksiin ja teknisiin tai määräaikoja koskeviin edellytyksiin, joiden rajoissa se on tehtävä (ks. tuomio 14.4.2016, Ben Ali v. neuvosto, T-200/14, ei julkaistu, EU:T:2016:216, 95 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

41 Erityisesti on todettava, että varojen jäädyttämistä koskevan toimenpiteen perusteluja ei voida lähtökohtaisesti esittää ainoastaan yleisin ja stereotyyppisin sanamuodoin. Jollei edellä 40 kohdassa esitetyistä varauksista muuta johdu, tällaisessa toimenpiteessä on esitettävä ne erityiset ja konkreettiset syyt, joiden perusteella neuvosto katsoo, että merkityksellistä säännöstöä on sovellettava asianomaiseen (ks. tuomio 14.4.2016, Ben Ali v. neuvosto, T-200/14, ei julkaistu, EU:T:2016:216, 96 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

42 On vielä muistettava, että tietyn toimen perusteluvelvollisuus on olennainen menettelymääräys, joka on erotettava perustelujen aineellisesta paikkansapitävyydestä, koska viimeksi mainittu koskee riidanalaisen toimen aineellista lainmukaisuutta. Toimen perusteluissa toistetaan nimittäin virallisesti toimen perustana olevat syyt. Jos nämä syyt ovat virheellisiä, ne rasittavat kyseisen toimen asiasisällön laillisuutta mutta eivät sen perusteluja, jotka saattavat olla riittävät, vaikka niissä esitetään virheellisiä syitä (tuomio 22.3.2001, Ranska v. komissio, C-17/99, EU:C:2001:178, 35 kohta ja tuomio 15.11.2012, neuvosto v. Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, 60 ja 61 kohta).

43 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että kantajan nimen luetteloon merkitsemisen peruste, sellaisena kuin se on muutettuna riidanalaisilla toimilla nimen luettelossa säilyttämisen yhteydessä (ks. edellä 17 kohta), on erityinen ja konkreettinen ja siinä esitetään mainitun säilyttämisen perusteluna olevat seikat eli se, että kantajaa koskevat Ukrainan viranomaisten käynnistämät rikosoikeudelliset menettelyt julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäytön vuoksi.

44 Kantajaa koskevien rajoittavien toimenpiteiden voimassa pitäminen on myös toteutettu tämän tuntemassa asiayhteydessä eli tämän saatua tiedon yhteydenpidossa neuvoston kanssa 10.10.2014 päivätystä kirjeestä, jossa neuvosto perusteli mainittujen toimenpiteiden voimassa pitämisen (ks. vastaavasti tuomio 15.11.2012, neuvosto v. Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, 53 ja 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 6.9.2013, Bank Melli Iran v. neuvosto, T-35/10 ja T-7/11, EU:T:2013:397, 88 kohta). Tässä kirjeessä on ilmoitettu [*luottamuksellinen*]. Mainittuun asiayhteyteen sisältyy vielä kantajan ja neuvoston välinen yhteydenpito 28.1.2016 annettuun tuomioon Azarov v. neuvosto (T-331/14, EU:T:2016:49) johtaneessa asiassa.

45 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että riidanalaisissa toimissa ilmaistaan oikeudellisesti riittävällä tavalla ne oikeudelliset seikat ja tosiseikat, jotka toimien toteuttajan mukaan muodostavat niiden perustan.

46 Tätä toteamusta eivät kyseenalaista kantajan esittämät väitteet.

47 Ensinnäkin luetteloon merkitsemisen perusteen väitetystä stereotyyppisestä luonteesta on todettava, että vaikka tähän perusteluun sisältyvät seikat ovat samat kuin ne, joiden perusteella muihin luettelossa mainittuihin luonnollisiin henkilöihin on kohdistettu rajoittavia toimenpiteitä, niillä pyritään kuitenkin kuvaamaan kantajan, joka on neuvoston mukaan ollut samoin perustein kuin muut sellaisten tuomioistuinmenettelyjen kohteena, joilla on liittymäkohta julkisten varojen väärinkäyttöä Ukrainassa koskeviin tutkintoihin, konkreettista tilannetta (ks. vastaavasti tuomio 27.2.2014, Ezz ym. v. neuvosto, T-256/11, EU:T:2014:93, 115 kohta).

48 Toiseksi riidanalaisissa toimissa ja maaliskuussa 2014 annetuissa toimissa esitettyjen perusteluiden erilaisuudesta on todettava, kuten neuvosto korostaa, että koska riidanalaisten toimien perustelut ovat riittävät, ei se, että muihin toimiin sisältyy hieman erilaisia perusteluita, voi olla riidanalaisten toimien lainvastaisuuden syynä.

49 Kolmanneksi kantajan väitteestä, jonka mukaan riidanalaisissa toimissa esitetyt perustelut poikkeavat 10.10.2014 päivätyssä kirjeessä mainituista seikoista, on todettava, että tässä kirjeessä viitataan [*luottamuksellinen*]. Sillä, että tässä kirjeessä viitataan myös [*luottamuksellinen*], ei ole merkitystä väitetyn perusteluvelvollisuuden loukkaamisen kannalta.

50 Kantajan väitteistä, jotka koskevat perustelujen uskottavuutta, on lopuksi todettava, että ne liittyvät perustelujen paikkansapitävyyteen, joten edellä 42 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti ne tutkitaan jäljempänä viidennen kanneperusteen yhteydessä.

51 Edellä esitetyn perusteella ensimmäinen kanneperuste on hylättävä.

Toinen kanneperuste, joka koskee perusoikeuksien loukkaamista

52 Tämä kanneperuste jakautuu neljään osaan, joista ensimmäinen koskee omaisuudensuojan loukkaamista, toinen taloudellisen toiminnan harjoittamista koskevan oikeuden loukkaamista, kolmas kyseessä olevien rajoittavien toimenpiteiden suhteettomuutta ja neljäs puolustautumisoikeuksien loukkaamista.

53 Aluksi on tarkasteltava neljättä osaa, joka koskee puolustautumisoikeuksien loukkaamista, sen jälkeen vuorollaan omaisuudensuojan loukkaamista, taloudellisen toiminnan harjoittamista koskevan oikeuden loukkaamista ja kyseessä olevien rajoittavien toimenpiteiden suhteettomuutta koskevia osia.

Neljäs osa, joka koskee puolustautumisoikeuksien loukkaamista

54 Kantaja moittii neuvostoa lähinnä siitä, että se on loukannut hänen oikeuttaan tulla kuulluksi, koska se ei ole antanut hänelle riittävän tarkkoja tietoja, jotta hän olisi voinut ilmaista tehokkaasti näkemyksensä häntä vastaan esitetyistä seikoista. Erityisesti 10.10.2014 päivätty kirje sisältää epämääräisiä ja yleisluonteisia toteamuksia eikä täytä tehokasta oikeussuojaa koskevia vaatimuksia. Kantajan mukaan neuvosto ei ole myöskään ottanut huomioon seikkoja, joilla hän pyrkii osoittamaan, ettei hän ole voinut tehdä rikoksia, joista häntä syytetään. Neuvosto ei sitä paitsi ole ottanut huomioon, että Ukrainan viranomaiset ovat lukuisia kertoja rikkoneet Roomassa 4.11.1950 allekirjoitettua ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehtyä yleissopimusta (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus).

55 Neuvosto kiistää kantajan väitteet.

56 On muistettava, että perusoikeus puolustautumisoikeuksien kunnioittamiseen menettelyssä, joka edeltää rajoittavan toimenpiteen toteuttamista, vahvistetaan nimenomaisesti perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan a alakohdassa (ks. vastaavasti tuomio 21.12.2011, Ranska v. People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, 66 kohta).

57 Kun on kyse myöhemmästä varojen jäädyttämistä koskevasta päätöksestä, jolla varojen jäädyttämistä koskevassa luettelossa jo esiintyvän henkilön tai yhteisön nimi säilytetään siinä, on henkilölle tai yhteisölle lähtökohtaisesti ennen tällaisen päätöksen tekemistä ilmoitettava seikat, joihin aiotaan vedota kyseistä henkilöä tai yhteisöä vastaan, ja annettava mahdollisuus tulla kuulluksi (ks. vastaavasti tuomio 21.12.2011, Ranska v. People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, 62 kohta).

58 Neuvoston on kunnioitettava oikeutta tulla kuulluksi ennen päätöksen antamista, jos se vetoaa uusiin seikkoihin sellaisen henkilön suhteen, jota rajoittava toimenpide koski ja jonka nimi on säilytetty kyseessä olevassa luettelossa (tuomio 18.6.2015, Ipatau v. neuvosto, C-535/14 P, EU:C:2015:407, 26 kohta ja tuomio 13.9.2013, Makhlouf v. neuvosto, T-383/11, EU:T:2013:431, 43 kohta).

59 Käsiteltävässä asiassa on huomautettava, että päätöksen 2014/119 2 artiklan 2 ja 3 kohdassa ja asetuksen N:o 208/2014 14 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään, että neuvosto antaa päätöksensä ja luetteloon merkitsemisen perustelut tiedoksi asianomaiselle luonnolliselle henkilölle, oikeushenkilölle, yhteisölle tai elimelle joko suoraan, jos osoite on tiedossa, tai julkaisemalla ilmoituksen ja antaa sille mahdollisuuden esittää huomautuksia. Jos huomautuksia tehdään tai jos esitetään olennaista uutta

näyttöä, neuvosto tarkastelee päätöstä uudelleen ja ilmoittaa asiasta kyseiselle luonnolliselle henkilölle, oikeushenkilölle, yhteisölle tai elimelle. Edellä mainitun päätöksen 5 artiklan kolmannen kohdan mukaan päätöstä tarkastellaan jatkuvasti uudelleen, ja asetuksen N:o 208/2014 14 artiklan 4 kohdan mukaan luetteloa tarkastellaan uudelleen säännöllisin väliajoin ja vähintään 12 kuukauden välein. Riidanalaiset toimet perustuvat näihin alkuperäisiin toimiin eli maaliskuussa 2014 annettuihin toimiin, ja niiden vaikutuksesta varojen jäädyttämistä jatketaan neuvoston tarkasteltua luetteloa uudelleen, kuten edellä mainittiin.

60 Tästä on todettava edellä 58 kohdassa esitetyssä oikeuskäytännössä vahvistetun periaatteen valossa, että säilyttäessään kantajan nimen luettelossa neuvosto on vedonnut uusiin seikkoihin, joita ei vielä ollut annettu tiedoksi kantajalle sen jälkeen, kun hänen nimensä alun perin merkittiin luetteloon.

61 Yhtäältä nimittäin riidanalaisten toimien perustelut eivät vastaa perusteluita, joihin vedottiin silloin, kun kantajan nimi merkittiin luetteloon ensimmäisen kerran (ks. edellä 8 ja 17 kohta). Toisaalta neuvosto tukeutuu uuteen näyttöön eli 10.10.2014 päivättyyn kirjeeseen.

62 Näin ollen neuvosto oli velvollinen kuulemaan kantajaa ennen edellä mainittujen toimien antamista.

63 Asiakirja-aineistosta ilmenee, että neuvosto ilmoitti kantajalle 2.2.2015 päivätyllä kirjeellä kiinnitettyään ensin kantajan huomion siihen, että luetteloon ottamisen perustetta oli muutettu tammikuussa 2015 annetuilla toimilla (ks. edellä 12 ja 13 kohta), jotka olivat tämän kirjeen liitteenä, ja tarkasteltuaan kantajan sille esittämiä väitteitä aikovansa pitää voimassa häntä koskevat rajoittavat toimenpiteet. Se viittasi 2.2.2015 päivätyn kirjeen liitteenä olevaan 10.10.2014 päivättyyn kirjeeseen näyttönä, jonka perusteella kantajan nimi merkittiin luetteloon, ja antoi hänelle lopuksi mahdollisuuden esittää huomautuksia. Kantaja toimittikin 18.2.2015 päivätyllä kirjeellään neuvostolle lisänäyttöä tukeakseen pyyntöään tarkastella uudelleen hänen nimensä merkitsemistä luetteloon.

64 Heti riidanalaisten toimien antamisen jälkeen neuvosto myös vastasi 6.3.2015 päivätyllä kirjeellä kantajan 18.2.2015 päivätyssä kirjeessä esittämiin huomautuksiin ja hylkäsi ne. Lisäksi neuvosto toimitti hänelle riidanalaiset toimet ja antoi hänelle mahdollisuuden esittää huomautuksia myöhemmin. Neuvosto myös hyväksyi 27.3.2015 päivätyllä kirjeellään kantajan 9.3.2015 lähettämään sähköpostiin sisältyvän pyynnön saada tutustua tiettyihin neuvoston asiakirjoihin.

65 Näiden seikkojen valossa on pääteltävä, että neuvosto on täyttänyt velvollisuutensa, joka koskee kantajan puolustautumisoikeuksien kunnioittamista siinä menettelyssä, jonka johdosta riidanalaiset toimet annettiin. On nimittäin todettava, että kantaja on voinut tutustua tietoihin ja todisteisiin, joiden perusteella häntä koskevat rajoittavat toimenpiteet päätettiin pitää voimassa, ja että hän on voinut ajoissa esittää huomautuksensa ja nostaa käsiteltävän kanteen vetoamalla puolustuksekseen asiakirja-aineiston merkityksellisiin seikkoihin.

66 Tätä toteamusta eivät kyseenalaista muut kantajan esittämät väitteet.

67 Aluksi on todettava, kuten neuvosto huomauttaa, että kantajan väitteet, jotka koskevat hänelle toimitettujen tietojen epämääräisyyttä ja epätarkkuutta, liittyvät pikemminkin perusteluvelvollisuuden loukkaamiseen, johon neuvoston väitetään syyllistyneen. Tältä osin on siis viitattava edellä ensimmäisen kanneperusteen tarkastelun yhteydessä esitettyihin toteamuksiin.

68 Toiseksi kantajan väitteistä, joiden mukaan Ukrainan viranomaiset ovat loukanneet hänen puolustautumisoikeuksiaan, on neuvoston tavoin huomautettava, ettei kantaja voi vedota mainittujen oikeuksien väitettyyn loukkaamiseen tai muuhun sääntöjenvastaisuuteen Ukrainassa vireillä olevien menettelyjen yhteydessä tukeakseen väitettään siitä, että hänen puolustautumisoikeuksiaan on loukattu siinä menettelyssä, jonka nojalla neuvosto jatkoi kyseessä olevia rajoittavia toimenpiteitä, koska puolustautumisoikeuksien loukkaamiseen voidaan viitata vain silloin, kun Euroopan unionin toimielimet syyllistyvät näiden oikeuksien loukkaamiseen. Erityisesti kun on kyse väitetystä

sääntöjenvastaisuudesta, joka koskee Kiovan Pecherskyn alueellisen tuomioistuimen 5.3.2015 tekemällä päätöksellä vahvistettua asiakirja-aineistoon tutustumisen epäämistä, on lisäksi riittävää todeta, että tämä tuomioistuimen päätös tehtiin juuri riidanalaisten toimien antamispäivänä ja että tästä syystä sillä ei voi olla mitään vaikutusta niiden laillisuuteen.

69 Kolmanneksi kun on kyse väitteestä, jonka mukaan neuvosto tyytyi [*luottamuksellinen*] saatuihin tietoihin eikä pyytänyt täydentäviä tietoja, kun otetaan huomioon kantajan sille toimittamat tiedot, on korostettava, ettei tällainen väite tarkoita, ettei kantajalla olisi ollut mahdollisuutta esittää näkemystään, eikä sitä siis voida pitää hänen puolustautumisoikeuksiensa loukkaamisena.

70 Sikäli kuin on ymmärrettävä, että tässä väitteessä vedotaan lähinnä neuvoston ilmeiseen arviointivirheeseen, kun otetaan huomioon sen hallussa olleet todisteet, sitä on tutkittava jäljempänä viidennen kanneperusteen tarkastelun yhteydessä.

71 Edellä esitetyn perusteella toisen kanneperusteen neljäs osa on hylättävä.

Ensimmäinen osa, joka koskee omaisuudensuojan loukkaamista

72 Kantaja katsoo, että riidanalaiset toimet loukkaavat hänen omaisuudensuojaansa, joka taataan perusoikeuskirjan 17 artiklan 1 kohdassa. Hänen mukaansa hänelle määrätty varojen jäädyttäminen on rinnastettavissa tosiasialliseen pakkolunastustoimenpiteeseen, mikä ilmenee lisäksi Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä. Riidanalaisissa toimissa asetetut rajoitukset, jotka perustuvat ainoastaan toteamuksiin, on kantajan mukaan hyväksytty ilman unionin oikeudessa määrättyjä menettelyllisiä takeita. Kantajan mukaan neuvosto ei ole osoittanut, että häntä syytettiin luetteloon merkitsemisen perusteissa ilmoitetuista seikoista jo riidanalaisten toimien antamisajankohtana. Näin ollen ei voida katsoa, että kantajan omaisuudensuojaa olisi rajoitettu ”lailla” perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Neuvosto ei myöskään ole näyttänyt toteen, että kyse oli olosuhteista, joissa oli oikeutettua puuttua perusoikeuksiin.

73 Neuvosto kiistää kantajan väitteet.

74 Perusoikeuskirjan 17 artiklan 1 kohdassa todetaan seuraavaa:

”Jokaisella on oikeus nauttia laillisesti hankkimastaan omaisuudesta sekä käyttää, luovuttaa ja testamentata sitä. Keneltäkään ei saa riistää hänen omaisuuttaan muutoin kuin yleisen edun sitä vaatiessa laissa säädetyissä tapauksissa ja laissa säädettyjen ehtojen mukaisesti ja siten, että hänelle suoritetaan kohtuullisessa ajassa oikeudenmukainen korvaus omaisuuden menetyksestä. Omaisuuden käyttöä voidaan säännellä lailla siinä määrin kuin se on yleisen edun mukaan välttämätöntä.”

75 Perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan mukaan yhtäältä perusoikeuskirjassa tunnustettujen oikeuksien ja vapauksien käyttämistä voidaan rajoittaa ainoastaan lailla sekä kyseisten oikeuksien ja vapauksien keskeistä sisältöä kunnioittaen, ja toisaalta suhteellisuusperiaatteen mukaisesti rajoituksia voidaan säätää ainoastaan, jos ne ovat välttämättömiä ja vastaavat tosiasiallisesti unionin tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia.

76 Oikeuskäytännön mukaan jäädyttämistoimenpide merkitsee kiistatta omaisuudensuojaa koskevaa rajoitusta (ks. vastaavasti tuomio 3.9.2008, Kadi ja Al Barakaat International Foundation v. neuvosto ja komissio, C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461, 358 kohta).

77 Käsiteltävässä asiassa pitää paikkansa, että kantajan omaisuudensuojaa on rajoitettu, koska hän ei muun muassa voi käyttää unionissa sijaitsevia varojaan ilman erityisiä lupia, eikä hänen käytettäväkseen voida antaa mitään varoja tai taloudellisia resursseja suoraan tai välillisesti. Koska kantajan varojen jäädyttämistä jatkettiin riidanalaisten toimien vaikutuksesta 6.3.2016 saakka, ne ovat väistämättä rajoittaneet kantajan omaisuudensuojaa kyseiseen päivämäärään saakka.

78 Omaisuudensuoja, sellaisena kuin se on suojattu perusoikeuskirjan 17 artiklan 1 kohdassa, ei kuitenkaan ole ehdoton oikeus, ja siihen voi näin ollen kohdistua rajoituksia perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdassa määrätyin edellytyksin (ks. tuomio 27.2.2014, Ezz ym. v. neuvosto, T-256/11, EU:T:2014:93, 195 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

79 Kuten mainitusta perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdasta kuitenkin ilmenee, jotta tämän oikeuden käyttöä koskeva rajoitus voi olla unionin oikeuden mukainen, sen on täytettävä kolme edellytystä.

80 Ensinnäkin rajoitus on otettava käyttöön lailla. Toisin sanoen toimenpiteellä on oltava lakisääteinen perusta. Toiseksi rajoituksella on oltava yleisen edun mukainen tavoite, jonka unioni on sellaiseksi tunnustanut. Näihin tavoitteisiin kuuluvat yhteiselle ulko- ja turvallisuuspolitiikalle (YUTP) asetetut tavoitteet, joita tarkoitetaan SEU 21 artiklan 2 kohdassa. Kolmanneksi rajoitus ei saa olla kohtuuton. Sen on yhtäältä oltava tarpeellinen ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Toisaalta kyseisen oikeuden tai vapauden ”keskeistä sisältöä” eli ydintä ei saa loukata (ks. tuomio 27.2.2014, Ezz ym. v. neuvosto, T-256/11, EU:T:2014:93, 197–200 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

81 Käsiteltävässä asiassa kaikki nämä kolme edellytystä täyttyvät.

82 Ensinnäkin nimittäin rajoitus on otettu käyttöön lailla, koska kantajan nimen säilyttäminen luettelossa vastaa alun perin päätöksen 2014/119, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2015/143, 1 artiklan 1 kohdassa säädettyä luetteloon merkitsemisen perustetta, jota ei ole muutettu riidanalaisilla toimilla ja jossa viitataan julkisten varojen väärinkäytöstä syytettyä henkilöä vastaan vireillä olevaan rikosoikeudelliseen menettelyyn.

83 Toiseksi on todettava, että riidanalaiset toimet ovat SEU 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun tavoitteen mukaisia, kuten ilmenee päätöksen 2014/119 johdanto-osan toisesta perustelukappaleesta, jonka mukaan kyseessä olevien rajoittavien toimenpiteiden tarkoituksena on lujittaa ja tukea oikeusvaltiota Ukrainassa. Siten nämä toimet liittyvät politiikkaan, jolla tuetaan Ukrainan viranomaisia ja jolla on tarkoitus edistää Ukrainan niin poliittista kuin taloudellistakin vakautta ja erityisesti auttaa tämän maan viranomaisia estämään valtion varojen väärinkäyttö.

84 Kolmanneksi kantajan omaisuudensuojaan puuttumisen oikeasuhteisuudesta on huomautettava, että suhteellisuusperiaate edellyttää unionin oikeuden yleisenä oikeusperiaatteena, että unionin toimielinten säädöksillä, päätöksillä ja muilla toimenpiteillä ei ylitetä niitä rajoja, jotka johtuvat siitä, mikä on tarpeellista niillä tavoiteltujen päämäärien toteuttamiseksi ja tähän soveltuvaa. Silloin, kun on mahdollista valita usean tarkoituksenmukaisen toimenpiteen välillä, on siis valittava vähiten rajoittava, eivätkä toimenpiteistä aiheutuvat haitat saa olla liian suuria tavoiteltuihin päämääriin nähden (ks. tuomio 5.3.2015, Ezz ym. v. neuvosto, C-220/14 P, EU:C:2015:147, 205 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

85 Oikeuskäytännöstä ilmenee, että rajoittavista toimenpiteistä aiheutuvat haitat eivät ole liian suuria tavoiteltuihin päämääriin nähden, kun otetaan huomioon yhtäältä se, että nämä toimenpiteet ovat luonteeltaan tilapäisiä ja peruutettavissa eikä niillä siis loukata omaisuudensuojan ”keskeistä sisältöä”, ja toisaalta se, että niistä voidaan poiketa erityisesti kyseessä olevien henkilöiden perustarpeiden tyydyttämiseksi sekä oikeudenkäyntikulujen ja poikkeuksellisten menojen maksamiseksi (ks. vastaavasti tuomio 27.2.2014, Ezz ym. v. neuvosto, T-256/11, EU:T:2014:93, 209 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

86 Näin ollen kyseessä olevilla rajoittavilla toimenpiteillä yhtäältä helpotetaan omalta osaltaan tehokkaasti Ukrainan valtion varojen väärinkäytön toteamista ja edistetään niiden palauttamista, ja toisaalta kantaja ei vetoa mihinkään väitteeseen sen osoittamiseksi, että mainitut toimenpiteet eivät ole tarkoituksenmukaisia tai että tavoiteltujen päämäärien saavuttamiseksi on olemassa vähemmän rajoittavia toimenpiteitä.

87 Myös toisen kanneperusteen ensimmäinen osa on näin ollen hylättävä.

Toinen osa, joka koskee taloudellisen toiminnan harjoittamista koskevan oikeuden loukkaamista

88 Kantajan mukaan riidanalaiset toimet loukkaavat perusoikeuskirjan 16 artiklaa, joka kattaa vapauden harjoittaa taloudellista tai kaupallista toimintaa, sopimusvapauden ja vapaan kilpailun. Koska näissä toimissa säädetään paitsi kaikkien varojen myös taloudellisten resurssien jäädyttämisestä, ne tekevät yritystoiminnan harjoittamisesta käytännössä mahdotonta. Nämä toimenpiteet ovat myös suhteettomia niillä tavoiteltuihin päämääriin nähden, koska näiden toimien toteuttamisen ajankohtana kantaja, joka ei enää hoitanut poliittisia tehtäviä ja oli ulkomailla, ei enää nimenomaisesti vaarantanut oikeusvaltioperiaatetta ja ihmisoikeuksien kunnioittamista Ukrainassa.

89 Neuvosto kiistää kantajan väitteet.

90 Perusoikeuskirjan 16 artiklan mukaan ”elinkeinovapaus tunnustetaan unionin oikeuden sekä kansallisten lainsäädäntöjen ja käytäntöjen mukaisesti”.

91 Oikeuskäytännöstä ilmenee, että vaikka rajoittavalla toimenpiteellä voi olla merkittäviä kielteisiä seurauksia asianomaisen henkilön työelämälle ja siihen huomattava vaikutus, sillä pyritään vain jäädyttämään tämän varat turvaamistarkoituksessa. Näin ollen toimenpiteen välittömänä tavoitteena ei ole estää asianomaista henkilöä harjoittamasta voittoa tavoittelevaa teollista tai kaupallista toimintaa unionissa (ks. tuomio 14.4.2016, Ben Ali v. neuvosto, T-200/14, ei julkaistu, EU:T:2016:216, 253 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Kantaja ei myöskään esitä mitään konkreettista seikkaa sen osoittamiseksi, että hän harjoittaa tai aikoo harjoittaa taloudellista toimintaa unionissa tai että hänen varojensa jäädyttäminen haittaa nykyistä taloudellista toimintaa.

92 Unionin tuomioistuin on todennut joka tapauksessa taloudellisen toiminnan harjoittamisen vapaudesta, että perusoikeuskirjan 16 artiklan sanamuodon nojalla siihen voidaan puuttua moninaisilla julkisen vallan toimilla, joilla voidaan yleisen edun nimissä rajoittaa taloudellisen toiminnan harjoittamista (ks. tuomio 28.11.2013, neuvosto v. Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 123 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

93 Käsiteltävässä asiassa on niin, että jos riidanalaisilla toimenpiteillä tosiasiallisesti rajoitetaan taloudellisia oikeuksia, joihin kantaja vetoaa, on ensinnäkin todettava, että tällainen rajoitus, josta säädetään päätöksen 2014/119 yleisesti sovellettavassa säännöksessä, on otettu käyttöön lailla (ks. edellä 82 kohta).

94 Toiseksi tämä rajoitus vastaa riidanalaisissa toimenpiteissä asetettua yleisen edun mukaista tavoitetta (ks. edellä 83 kohta).

95 Kolmanneksi tällaista rajoitusta ei voida pitää suhteettomana tähän tavoitteeseen nähden. Tältä osin on todettava, että kantaja ei vetoa mihinkään sellaiseen seikkaan, joka olisi omiaan asettamaan kyseenalaiseksi tällaisen rajoituksen oikeasuhteisuuden. Hän ei nimittäin väitä, että olisi olemassa riidanalaista toimenpidettä vähemmän rajoittava toimenpide, joka olisi kuitenkin tarkoituksenmukainen riidanalaisissa toimissa asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi (ks. vastaavasti tuomio 14.4.2016, Ben Ali v. neuvosto, T-200/14, ei julkaistu, EU:T:2016:216, 257 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

96 Edellä esitetyn perusteella toisen kanneperusteen toinen osa on hylättävä.

Kolmas osa, joka koskee rajoittavien toimenpiteiden suhteettomuutta

97 Kantajan mukaan rajoittavien toimenpiteiden määrääminen on suhteetonta, koska jäädytettävien varojen määrää ei ole rajoitettu eikä sitä ole suhteutettu mainituilla toimenpiteillä tavoiteltuun päämäärään. Käsiteltävässä asiassa nimittäin kyseessä olevien valtion varojen, joita väitetty rikkominen koskee, määrää ja jäädytettyjen varojen tai taloudellisten resurssien määrää ei ole vahvistettu. Kantajan mielestä toteamukset, joita neuvosto on esittänyt varoja koskevan rajoituksen käyttöönottoon liittyvistä vaikeuksista, eivät ole perusteltuja. Kantaja muistuttaa lopuksi, että neuvoston tehtävänä on osoittaa toimenpiteiden oikeasuhteisuus.

98 Neuvosto kiistää kantajan väitteet.

99 On muistettava, että suhteellisuusperiaate edellyttää unionin oikeuden yleisenä oikeusperiaatteena, että unionin toimielinten säädöksillä, päätöksillä ja muilla toimenpiteillä ei ylitetä niitä rajoja, jotka johtuvat siitä, mikä on tarpeellista niillä lainmukaisesti tavoiteltujen päämäärien toteuttamiseksi ja tähän soveltuvaa. Silloin, kun on mahdollista valita usean tarkoituksenmukaisen toimenpiteen välillä, on siis valittava vähiten rajoittava, eivätkä toimenpiteistä aiheutuvat haitat saa olla liian suuria tavoiteltuihin päämääriin nähden (ks. tuomio 27.2.2014, Ezz ym. v. neuvosto, T-256/11, EU:T:2014:93, 205 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

100 Kuten neuvosto perustellusti toteaa, on korostettava, että koska kantajaa vastaan Ukrainassa nostettujen syytteiden perusteltavuuteen ei ollut otettu kantaa tuomioistuimen ratkaisulla, neuvosto ei voinut riidanalaisten toimien antamisajankohtana tietää, minkä luonteisia väitetyt julkisten varojen väärinkäytökset olivat, eikä se voinut todeta itse, miten suurista summista oli kyse. Se ei siis voinut erottaa toisistaan yhtäältä varoja, joista on voinut tulla kantajan varallisuutta tällaisten väärinkäytösten seurauksena, ja toisaalta muita kantajan varallisuuden muodostavia varoja. Tässä tilanteessa neuvosto ei voinut millään perusteella tehdä päätöstä, jossa määrätään esimerkiksi kantajan varojen jäädyttämisestä osittain.

101 Tältä osin on myös syytä huomauttaa, että vaikka oletettaisiin, että kantaja väittää, että varojen jäädyttäminen oli perusteltua vain väärinkäytetyiksi väitettyjen varojen määrään saakka, sellaisena kuin tämä määrä ilmenee neuvoston käytettävissä olleista tiedoista, yhtäältä [*luottamuksellinen*] ovat vain osoitus väärinkäytetyn omaisuuden arvosta ja toisaalta jäädytettyjen varojen määrän rajoittamista koskevien pyrkimysten toteuttaminen käytännössä olisi, kuten neuvosto perustellusti korostaa, erittäin vaikeaa – ellei mahdotonta.

102 Kuten edellä 85 kohdassa lisäksi huomautettiin, yhtäältä riidanalaiset toimenpiteet ovat luonteeltaan tilapäisiä ja peruutettavissa eikä niillä siis loukata omaisuudensuojan ”keskeistä sisältöä”, ja toisaalta niistä voidaan poiketa erityisesti kyseessä olevien henkilöiden perustarpeiden tyydyttämiseksi sekä oikeudenkäyntikulujen ja poikkeuksellisten menojen maksamiseksi.

103 Edellä esitetyn perusteella toisen kanneperusteen kolmas osa ja näin ollen koko toinen kanneperuste on hylättävä.

Kolmas kanneperuste, joka koskee harkintavallan väärinkäyttöä

104 Kantaja väittää, että neuvosto on toteuttanut häntä koskevia rajoittavia toimenpiteitä ilman todisteita tosiseikoista, joihin on vedottu perusteluina sille, että hänen nimensä on säilytettävä luettelossa. Hänen mukaansa kyse on harkintavallan väärinkäytöstä, vaikka asetettu tavoite on oikeutettu, jos toimen tulos ei auta saavuttamaan tätä tavoitetta. Kantajan mukaan varojen jäädyttämisellä ei voida saavuttaa oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen vahvistamista ja tukemista koskevaa tavoitetta

Ukrainassa yleisesti eikä kantajan osalta, koska hän ei enää hoitanut poliittisia tehtäviä riidanalaisten toimien antamisajankohtana. Edes useita kuukausia mainittujen toimenpiteiden käyttöön ottamisen jälkeen Ukrainan viranomaiset eivät myöskään olleet esittäneet näyttöä, jolla voitaisiin perustella kantajan nimen merkitseminen luetteloon. Kantajan mukaan kyseessä olevat toimenpiteet eivät käsiteltävän asian olosuhteissa auta Ukrainan viranomaisia saamaan takaisin väärin käytettyjä julkisia varoja.

105 Neuvosto kiistää kantajan väitteet.

106 Aluksi on huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan toimea annettaessa harkintavaltaa on käytetty väärin ainoastaan silloin, kun objektiivisten, asiaankuuluvien ja yhtäpitävien seikkojen perusteella on selvää, että toimi on annettu yksinomaan tai ainakin olennaisilta osin muiden kuin esitettyjen päämäärien saavuttamiseksi tai asian käsittelyjärjestykseksi erityisesti määrätyn menettelyn välttämiseksi (ks. tuomio 14.10.2009, Bank Melli Iran v. neuvosto, T-390/08, EU:T:2009:401, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

107 Käsiteltävässä asiassa on muistettava, että maaliskuussa 2014 annetuilla toimilla, sellaisina kuin ne olivat alkuperäisessä muodossaan ja sellaisina kuin ne olivat muutettuina tammikuussa 2015 annetuilla toimilla ja riidanalaisilla toimilla, säädetään rajoittavia toimenpiteitä, jotka kohdistetaan henkilöihin, joiden on todettu olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä, jotta voidaan lujittaa ja tukea oikeusvaltiota Ukrainassa.

108 Kuten edellä 83 kohdassa jo mainittiin, on todettava yhtäältä, että päätöksessä 2014/119 asetettu tavoite vastaa yhtä SEU 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa mainituista tavoitteista, sillä kyseisen artiklan mukaan unioni määrittelee ja toteuttaa yhteistä politiikkaa ja toimintaa sekä pyrkii saamaan aikaan pitkälle menevää yhteistyötä kaikilla kansainvälisten suhteiden aloilla tavoitteenaan lujittaa ja tukea demokratiaa, oikeusvaltiota, ihmisoikeuksia ja kansainvälisen oikeuden periaatteita, ja toisaalta, että tämä tavoite voidaan saavuttaa riidanalaisilla toimenpiteillä.

109 Tällainen tavoite voidaan saavuttaa erityisesti varojen jäädyttämisellä, jonka soveltamisala rajoittuu – kuten käsiteltävässä asiassa – Ukrainan valtion varojan väärinkäytöstä vastuussa oleviin henkilöihin ja heitä lähellä oleviin henkilöihin eli henkilöihin, joiden toimet ovat voineet vaarantaa julkisten laitosten ja niihin liittyvien elinten moitteettoman toiminnan (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 28.5.2013, Trabelsi ym. v. neuvosto, T-187/11, EU:T:2013:273, 92 kohta; tuomio 28.5.2013, Chiboub v. neuvosto, T-188/11, ei julkaistu, EU:T:2013:274, 53 kohta ja tuomio 2.4.2014, Ben Ali v. neuvosto, T-133/12, ei julkaistu, EU:T:2014:176, 70 kohta).

110 Kantaja ei ole myöskään osoittanut, että antaessaan riidanalaiset toimet tai maaliskuussa 2014 annetut toimet, sellaisina kuin ne ovat muutettuina tammikuussa 2015 annetuilla toimilla, neuvosto olisi pyrkinyt pääasiallisesti johonkin muuhun tavoitteeseen kuin oikeusvaltion lujittamiseen ja tukemiseen Ukrainassa.

111 On nimittäin ensinnäkin neuvoston tavoin todettava, että sellaisten konkreettisten todisteiden, jotka oikeuttavat kantajan nimen säilyttämisen luettelossa, väitetyllä puuttumisella ei ole merkitystä, koska sillä, perustuvatko rajoittavat toimenpiteet riittävän vankkaan tosiseikastoon, ei ole merkitystä sen selvittämisessä, onko neuvosto toiminut saavuttaakseen muita kuin esitettyjä päämääriä tai onko se yrittänyt välttää rajoittavien toimenpiteiden antamiseksi säädetyn menettelyn.

112 Toiseksi väitteestä, jonka mukaan riidanalaisille toimille asetettua tavoitetta eli oikeusvaltion lujittamista ja tukemista Ukrainassa ei voida saavuttaa kantajan osalta, koska tämä ei enää hoida poliittisia tehtäviä kyseisessä maassa, on huomautettava, että mainittu tavoite kattaa myös Ukrainan viranomaisten auttamisen saamaan takaisin väärin käytettyjä julkisia varoja ja että riidanalaiset toimet myötävaikuttavat omalta osaltaan tällaisen tavoitteen toteuttamiseen (ks. edellä 86 kohta), mikä pätee riippumatta siitä, toimiiko kantaja vielä poliittisissa tehtävissä Ukrainan hallituksessa.

113 Näin ollen kolmas kanneperuste on hylättävä.

Neljäs kanneperuste, joka koskee hyvän hallinnon periaatteen loukkaamista

114 Kantaja väittää, että riidanalaiset toimet loukkaavat monilta osin perusoikeuskirjan 41 artiklassa taattua hyvän hallinnon periaatetta. Tämä periaate käsittää ensinnäkin oikeuden tulla kuulluksi, mikä tarkoittaa asianomaisen oikeutta saada tieto menettelyn aloittamisesta ja sen kohteesta sekä mahdollisuutta esittää huomautuksia tosiseikoista ja oikeudellisista seikoista. Tämä edellyttää, että toimivaltaisen viranomaisen on otettava nämä huomautukset huomioon päätöstä tehdessään, ja kaikkia poikkeuksia on tulkittava suppeasti. Oikeus tulla kuulluksi merkitsee kantajan mukaan myös oikeutta puolueettomaan kohteluun, mikä estää neuvostoa määräämästä rajoittavia toimenpiteitä yksipuolisesti hankittujen tietojen perusteella.

115 Kantajan mukaan oikeutta puolueettomaan kohteluun, joka perustuu hyvän hallinnon periaatteeseen, on loukattu käsiteltävässä asiassa, koska syytä hänen nimensä säilyttämiselle luettelossa ei ole perusteltu tosiseikoilla. Menettely ei siis ole ollut puolueeton, koska neuvosto on tutkimatta lisännyt asiakirja-aineistoon kolmannen valtion lähettämiä kirjeitä.

116 Kantaja väittää lopuksi, että hyvän hallinnon periaate edellyttää tosiseikkojen luotettavaa ja huolellista tutkimista, mitä ei ole tapahtunut käsiteltävässä asiassa. Se, ettei neuvosto ole tutkinut – etenkään sille esitettyjen tietojen valossa – tosiseikkoja ja Ukrainan oikeutta, osoittaa lisäksi sen puolueellisuuden sekä kantajaa koskevan epäoikeudenmukaisen kohtelun.

117 Neuvosto kiistää kantajan väitteet.

118 On huomautettava, että käsiteltävässä valitusperusteessa kantaja vetoaa hyvän hallinnon periaatteen loukkaamiseen viitatessaan joihinkin oikeuksiin, kuten oikeuteen tulla kuulluksi, mikä tarkoittaa oikeutta saada tieto menettelyn aloittamisesta ja sen kohteesta sekä oikeutta esittää huomautuksia tosiseikoista ja oikeudellisista seikoista, ja tiettyihin velvollisuuksiin, kuten viranomaisten velvollisuuteen perustella toimet ja vahvistaa huolellisesti tosiseikat sekä puolueettomuuden ja tasapuolisen kohtelun velvollisuuteen.

119 Kantaja on kuitenkin jo vedonnut useimpiin näistä väitetyistä oikeudenloukkauksista ensimmäisessä ja toisessa kanneperusteessa. Kun otetaan huomioon, että kantaja ei esitä erityisiä perusteluja, näitä väitteitä ei ole tarpeen tutkia uudelleen nyt käsiteltävän kanneperusteen yhteydessä.

120 Erityisesti perusteesta, joka koskee puolueettomuuden ja tasapuolisen kohtelun velvollisuuden väitettyä loukkausta siltä osin kuin kantaja vetoaa tämän perusteen tueksi väitteeseen, jonka mukaan rajoittavien toimenpiteiden perustelun ”tueksi ei ole esitetty vaadittavia tosiseikkoja”, on täsmennettävä, että se tutkitaan aineellisesti viidennen kanneperusteen arvioinnin yhteydessä. Siltä osin kuin kantaja tukeutuu tässä perusteessa siihen, että neuvosto on ”tutkimatta lisännyt asiakirja-aineistoon kolmannen valtion lähettämiä kirjeitä”, on muistettava, että riidanalaisten toimien antamisajankohtana neuvostolla oli hallussaan sekä 10.10.2014 päivätty kirje että kantajan huomautukset ja että se oli päättänyt säilyttää kantajan nimen luettelossa näiden kahden asiakirjan perusteella. Neuvosto ei siis tehnyt virhettä päättäessään säilyttää kantajan nimen luettelossa edellä mainittujen asiakirjojen perusteella. Oikeuskäytännöstä ilmenee lisäksi, ettei neuvosto ole velvollinen tekemään systemaattisesti omia tutkimuksia tai suorittamaan tarkastuksia saadakseen lisätietoja silloin, kun se tukeutuu kolmannen maan viranomaisten toimittamiin todisteisiin kohdistaakseen rajoittavia toimenpiteitä henkilöihin, jotka ovat kyseisen maan kansalaisia ja jotka ovat siellä tuomioistuinmenettelyjen kohteena (ks. vastaavasti tuomio 14.4.2016, Ben Ali v. neuvosto, T-200/14, ei julkaistu, EU:T:2016:216, 175 kohta).

121 Lopuksi on todettava tosiseikkojen huolellista vahvistamista koskevan velvollisuuden väitetystä loukkaamisesta, että kantaja ei ole perustellut väitettään. Siltä osin kuin tämän perusteen tarkoitus ymmärretään siten, että sillä arvostellaan neuvoston päätöstä olla tekemättä perusteellisempaa tutkimusta ja vedota vain 10.10.2014 päivättyyn kirjeeseen, se liittyy viidenteen kanneperusteeseen, joka koskee ilmeistä arviointivirhettä, ja sitä käsitellään siis kyseisen perusteen arvioinnin yhteydessä.

122 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella neljäs kanneperuste on hylättävä.

Viides kanneperuste, joka koskee ilmeistä arviointivirhettä

123 Kantaja väittää, että neuvosto on tehnyt ilmeisen arviointivirheen päättäessään jatkaa kyseessä olevia rajoittavia toimenpiteitä 10.10.2014 päivätyn kirjeen perusteella, koska tämä kirje on vain turha yritys sepittää näennäinen rikos, josta häntä voidaan syyttää.

124 Hänen mukaansa riidanalaisten toimien perustelut ovat hyvin epämääräiset ja suppeat. Neuvoston olisi pitänyt esittää konkreettisempia lisätietoja sen sijaan, että se tukeutui vain luettelossa mainittuihin perusteisiin.

125 Kantaja vetoaa lisäksi useisiin seikkoihin, joiden tarkoituksena on osoittaa, ettei hän ole voinut syyllistyä Ukrainan valtion varojen väärinkäyttöön [*luottamuksellinen*].

126 Ensinnäkin päätös [*luottamuksellinen*] oli siis hänen mielestään lainmukainen. Toiseksi kantaja katsoo, ettei hänellä pääministerinä olisi ollut toimivaltaa syyllistyä rikokseen, josta Ukrainan viranomaiset häntä epäilevät. Joka tapauksessa ukrainalaisen riippumattoman hallintotuomioistuimen lainvoimaisesta tuomiosta ilmenee, että valtion varojen käyttö [*luottamuksellinen*] oli laillista. Kolmanneksi Kiovan alueellisen hallintotuomioistuimen tuomiossa oli kantajan mukaan aikaisemmin todettu, että [*luottamuksellinen*]. Hänen mukaansa mitään valtion varoja ei siis ole käytetty väärin. Lisäksi asianomaiset yritykset varmistavat itse, että valtion varoja käytetään niiden käyttötarkoituksen mukaisesti. Neljänneksi salaista sopimusta ei kantajan mukaan tehty. Viidenneksi neuvosto ei täyttänyt velvollisuutta tutkia huolellisesti, että asian kannalta merkityksellisessä Ukrainan valtion lainsäädännössä turvataan kantajan puolustautumisoikeuksien suoja ja oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan ja että hänen nimensä merkittiin luetteloon riittävän vankan tosiseikaston perusteella.

127 Vastauskirjelmässään kantaja väittää ensinnäkin, että vaikka oletettaisiin, että [*luottamuksellinen*] – mistä neuvostolla ei ole todisteita – olisi suoritettu, se ei riitä täyttämään tosiseikkojen huolellista tutkintaa koskevaa vaatimusta. Vetoamalla kantajan mahdollisuuteen kiistää häneen kohdistuvien epäilyjen paikkansapitävyys Ukrainassa käytävässä rikosoikeudellisessa menettelyssä neuvosto on lisäksi evännyt mahdollisuuden soveltaa perusoikeuskirjan 48 artiklassa taattua syyttömyysolettaman periaatetta.

128 Kantaja korostaa myös, että vaikka menettelyn aloittamisesta on kulunut aikaa, Ukrainan viranomaiset eivät ole esittäneet todisteita rikoksesta, josta häntä epäillään.

129 Kantaja väittää seuraavaksi, ettei hänellä ollut mahdollisuutta esittää huomautuksiaan Ukrainassa, mikä ilmenee lukuisista liitteenä toimitetuista tuomioistuinratkaisuista.

130 Lopuksi hän selventää yhtäältä, että toisin kuin neuvosto väittää, sillä ei ole merkitystä, että tuomioistuimen päätös on annettu hallinnollisessa eikä rikosoikeudellisessa menettelyssä, koska näiden päätösten merkitys perustuu siihen, että ne antavat oikeudellisen vastauksen rikosoikeudenkäynnin esikysymyksiin, ja toisaalta, että Ukrainan oikeudessa toisen oikeusasteen ratkaisut ovat lainvoimaisia.

131 Neuvosto kiistää kantajan väitteet.

132 On aluksi todettava, että kantajaan kohdistettiin 7.3.2015 lukien uusia riidanalaisilla toimilla käyttöön otettuja rajoittavia toimenpiteitä päätöksen 2014/119, sellaisena kuin se on täsmennettynä päätöksellä 2015/143, 1 artiklan 1 kohdassa ilmoitetun merkitsemisperusteen nojalla (ks. edellä 12 kohta). Tältä osin on todettava, että päätös 2015/364 on itsenäinen päätös, jonka neuvosto antoi päätöksen 2014/119 5 artiklan kolmannen kohdan mukaisen säännöllisen uudelleentarkastelun päätteeksi.

133 On myös muistettava yhtäältä, että tämän perusteen mukaan rajoittavia toimenpiteitä kohdistetaan henkilöihin, joiden on ”todettu olevan vastuussa julkisten varojen väärinkäytöstä” – näihin kuuluvat myös ”henkilöt, joiden osalta Ukrainan viranomaiset tutkivat” Ukrainan valtion varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäyttöä –, ja toisaalta, että tätä perustetta on tulkittava siten, että sillä ei tarkoiteta abstraktisti kaikenlaisia julkisten varojen väärinkäyttöä merkitseviä tekoja vaan pikemminkin niitä julkisten varojen tai omaisuuden väärinkäyttöön liittyviä tekoja, jotka voivat horjuttaa oikeusvaltion kunnioittamista Ukrainassa (ks. vastaavasti tuomio 15.9.2016, Klyuyev v. neuvosto, T-340/14, EU:T:2016:496, 91 kohta).

134 Kantajan nimi säilytettiin luettelossa riidanalaisilla toimilla sillä perusteella, että ”henkilöä koskevat Ukrainan viranomaisten käynnistämät rikosoikeudelliset menettelyt julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäytön vuoksi” (ks. edellä 17 kohta).

135 Tällä perusteella on tarkastettava, onko neuvosto puolueettomasti ja oikeudenmukaisesti päättänyt säilyttää riidanalaisilla toimilla kantajan nimen luettelossa, kun otetaan huomioon sen hallussa olevien todisteiden arviointi, mainitun luettelossa säilyttämisen tueksi esitetty peruste sekä edellä mainittu merkityksellinen peruste.

136 Tältä osin on muistettava, että vaikka neuvostolla on laaja harkintavalta rajoittavien toimenpiteiden käyttöön ottamisessa huomioon otettavien yleisten perusteiden osalta, perusoikeuskirjan 47 artiklassa taatun tuomioistuinvalvonnan tehokkuus edellyttää, että valvoessaan niiden perusteiden laillisuutta, joihin perustuu päätös merkitä tietyn henkilön nimi rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden luetteloon, unionin tuomioistuimet varmistuvat siitä, että tällainen päätös, joka koskee kyseistä henkilöä erikseen, perustuu riittävän vankkaan tosiseikastoon. Tämä edellyttää niiden tosiseikkojen tarkistamista, joihin viitataan edellä mainitun päätöksen taustalla olevassa perusteiden tiivistelmässä, jottei tuomioistuinvalvonta rajoittuisi esitettyjen perusteiden abstraktin todennäköisyyden arviointiin vaan kohdistuisi siihen, onko näille perusteille tai ainakin niistä yhdelle, jonka katsotaan sellaisenaan riittävän saman päätöksen tueksi, riittävän tarkkaa ja konkreettista näyttöä (ks. tuomio 21.4.2015, Anbouba v. neuvosto, C-605/13 P, EU:C:2015:248, 41 ja 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

137 Lisäksi sen oikeuskäytännön, joka koskee päätöksiä henkilön nimen merkitsemisen pysyttämisestä niiden henkilöiden luettelossa, joihin sovelletaan rajoittavia toimenpiteitä, mukaan tilanteessa, jossa asianomainen henkilö tai yhteisö esittää huomautuksia perusteiden tiivistelmästä, unionin toimivaltaisella viranomaisella on velvollisuus tutkia huolellisesti ja puolueettomasti huomautukset ja niihin mahdollisesti lisätyt syyttömyyttä tukevat seikat huomioiden, ovatko esitetyt perusteet perusteltuja (ks. tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 114 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 30.4.2015, Al-Chihabi v. neuvosto, T-593/11, EU:T:2015:249, 51 kohta).

138 Oikeuskäytännöstä ilmenee myös, että neuvostolta vaadittavan näytön luonteen ja vahvuuden ja todistuskeinojen arvioimiseksi on otettava huomioon rajoittavien toimenpiteiden luonne ja erityinen ulottuvuus ja niiden tavoite (ks. tuomio 30.6.2016, Al Matri v. neuvosto, T-545/13, ei julkaistu, EU:T:2016:376, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

139 Kuten päätöksen 2014/119 johdanto-osan ensimmäisestä ja toisesta perustelukappaleesta ilmenee, päätös muodostaa osan laajempaa unionin politiikkaa, jolla tuetaan Ukrainan viranomaisia ja jonka tavoitteena on edistää Ukrainan poliittista vakautta. Näin ollen se vastaa YUTP:n tavoitteita, jotka on

määritelty erityisesti SEU 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa, jonka nojalla unioni toteuttaa kansainvälistä yhteistyötä tavoitteenaan lujittaa ja tukea demokratiaa, oikeusvaltiota, ihmisoikeuksia ja kansainvälisen oikeuden periaatteita (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 30.6.2016, Al Matri v. neuvosto, T-545/13, ei julkaistu, EU:T:2016:376, 60 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

140 Kyseessä olevissa rajoittavissa toimenpiteissä säädetään tällä perusteella varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämisestä erityisesti niiden henkilöiden osalta, joiden on ”todettu olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä”. Helpottamalla varojen takaisin saamista voidaan nimittäin lujittaa ja tukea oikeusvaltiota Ukrainassa.

141 Tästä seuraa, että kyseessä olevilla rajoittavilla toimenpiteillä ei pyritä määräämään seuraamuksia moitittavaan toimintaan syyllistyneille henkilöille eikä saamaan heitä pakkokeinoin luopumaan tällaiseen toimintaan ryhtymisestä. Näiden toimenpiteiden ainoana tarkoituksena on auttaa Ukrainan viranomaisia helpommin toteamaan valtion varojen väärinkäyttö ja turvata niille mahdollisuus saada tällaisen väärinkäytön tuotto palautetuksi. Ne ovat siis luonteeltaan pelkästään turvaamistoimia (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 30.6.2016, Al Matri v. neuvosto, T-545/13, ei julkaistu, EU:T:2016:376, 62 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

142 Kyseessä olevilla rajoittavilla toimenpiteillä, jotka neuvosto on määrännyt sille SEU 21 ja SEU 29 artiklassa annetun toimivallan perusteella, ei siis ole rikosoikeudellista sivumerkitystä. Niitä ei siis voida rinnastaa varojen jäädyttämistä koskevaan päätökseen, jonka jäsenvaltion kansallinen tuomioistuin on tehnyt sovellettavassa rikosoikeudellisessa menettelyssä ja kyseisessä menettelyssä annettuja takeita noudattaen. Näin ollen vaatimukset, joita neuvostolle asetetaan niiden todisteiden osalta, joihin perustuu henkilön nimen merkitseminen niiden henkilöiden luetteloon, joiden varoja on jäädytetty, eivät voi olla täysin samanlaiset kuin ne, joita kansalliselle tuomioistuimelle asetetaan edellä tarkoitetussa tapauksessa (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 30.6.2016, Al Matri v. neuvosto, T-545/13, ei julkaistu, EU:T:2016:376, 64 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

143 On myös muistettava, ettei neuvosto ole velvollinen tekemään viran puolesta ja systemaattisesti omia tutkimuksia tai suorittamaan tarkastuksia saadakseen lisätietoja silloin, kun sillä on jo hallussaan kolmannen maan viranomaisten toimittamia todisteita, kohdistaakseen rajoittavia toimenpiteitä henkilöihin, jotka ovat kyseisen maan kansalaisia ja jotka ovat siellä tuomioistuinmenettelyjen kohteena (ks. vastaavasti tuomio 30.6.2016, Al Matri v. neuvosto, T-545/13, ei julkaistu, EU:T:2016:376, 57 kohta).

144 Käsiteltävässä asiassa neuvoston on syytä varmistua yhtäältä siitä, missä määrin niillä asiakirjoilla [*luottamuksellinen*], joihin se aikoo tukeutua, voidaan osoittaa, että kuten ilmenee edellä 134 kohdassa mainituista perusteista, jotka koskevat kantajan nimen merkitsemistä kyseessä olevaan luetteloon, häntä koskevat rikosoikeudelliset menettelyt, joita Ukrainan viranomaiset ovat käynnistäneet valtion varojen väärinkäyttöön mahdollisesti liittyvien tosiseikkojen takia, ja toisaalta siitä, että näiden menettelyjen nojalla kantajan toimintaa voidaan arvioida edellä mainitun merkityksellisen perusteen mukaisesti. Tämä pätee vain siinä tapauksessa, ettei näiden varmennusten tuloksena todeta, että edellä 137 kohdassa mainitun oikeuskäytännön perusteella neuvoston asiana on tehdä lisävarmennuksia (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 30.6.2016, Al Matri v. neuvosto, T-545/13, ei julkaistu, EU:T:2016:376, 65 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

145 Riidanalaisten toimien mukaisessa yhteistyössä (ks. edellä 139 kohta) ei myöskään lähtökohtaisesti ole neuvoston tehtävä tutkia ja arvioida itse niiden seikkojen paikkansapitävyyttä ja merkityksellisyyttä, joihin Ukrainan viranomaiset tukeutuvat aloittaakseen kantajaa vastaan rikosoikeudenkäynnin sellaisten tekojen osalta, jotka voidaan luonnehtia valtion varojen väärinkäytöksi. Kuten nimittäin edellä 141 kohdassa todettiin, antaessaan riidanalaiset toimet neuvosto ei pyri itse määräämään seuraamuksia Ukrainan viranomaisten tutkimista julkisten varojen väärinkäytöksistä vaan turvaamaan näiden viranomaisten mahdollisuuden todeta mainitut väärinkäytökset ja saada niiden tuotto palautetuksi. On siis näiden viranomaisten tehtävä selvittää edellä mainituissa menettelyissä ne seikat, joihin ne

tukeutuvat, ja tarvittaessa tehdä niistä näiden menettelyjen lopputulosta koskevat johtopäätökset (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 30.6.2016, Al Matri v. neuvosto, T-545/13, ei julkaistu, EU:T:2016:376, 66 kohta).

146 Tämä tulkinta vahvistetaan oikeuskäytännössä, josta ilmenee, ettei neuvoston tehtävänä ole selvittää asianomaiseen henkilöön kohdistuvien tutkintatoimien aiheellisuutta vaan ainoastaan varmistaa varojen jäädyttämispäätöksen aiheellisuus näiden tutkintatoimien nojalla (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 5.3.2015, Ezz ym. v. neuvosto, C-220/14 P, EU:C:2015:147, 77 kohta).

147 Neuvosto ei tosin voi pitää kaikissa olosuhteissa lähtökohtana Ukrainan viranomaisten toteamuksia [*luottamuksellinen*]. Tällainen menettely ei olisi hyvän hallinnon periaatteen mukainen eikä yleisesti yhtäpitävä sen unionin toimielinten SEU 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdan mukaisen velvoitteen kanssa, joka koskee perusoikeuksien kunnioittamista sovellettaessa unionin oikeutta (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 30.6.2016, Al Matri v. neuvosto, T-545/13, ei julkaistu, EU:T:2016:376, 67 kohta).

148 On kuitenkin neuvoston asia arvioida käsiteltävän asian olosuhteiden perusteella, onko lisävarmennusten tekeminen tarpeen, ja erityisesti pyytää Ukrainan viranomaisia toimittamaan lisätodisteita, jos jo toimitetut todisteet osoittautuvat riittämättömiksi tai epäjohdonmukaisiksi. Ei nimittäin voida sulkea pois sitä, että joko Ukrainan viranomaisten toimesta tai muulla tavoin neuvoston tietoon saatetut seikat saavat tämän toimielimen epäilemään näiden viranomaisten jo toimittamien todisteiden riittävyyttä. Lisäksi sen mahdollisuuden nojalla, joka kyseessä oleville henkilöille on annettava esittää huomautuksia niistä perusteista, joihin neuvosto aikoo vedota heidän nimensä säilyttämiseksi kyseessä olevassa luettelossa, nämä henkilöt voivat esittää tällaisia seikkoja, jopa syyttömyyttä tukevia seikkoja, jotka edellyttävät, että neuvosto tekee lisävarmennuksia. Erityisesti on todettava, että vaikka ei ole neuvoston tehtävä arvioida Ukrainan oikeusviranomaisten sijasta rikosoikeudellisten menettelyjen perusteltavuutta [*luottamuksellinen*], ei voida sulkea pois sitä, että tämä toimielin on erityisesti kantajan huomautusten perusteella velvollinen pyytämään Ukrainan viranomaisilta selvityksiä seikoista, joihin nämä menettelyt perustuvat (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 30.6.2016, Al Matri v. neuvosto, T-545/13, ei julkaistu, EU:T:2016:376, 68 kohta).

149 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että neuvosto perustelee kantajaa koskevien rajoittavien toimenpiteiden voimassa pitämistä lähinnä 10.10.2014 päivätyllä kirjeellä [*luottamuksellinen*]. Kirjeessä vedotaan myös [*luottamuksellinen*]. Menettelyistä vain toisella, jonka numero on [*luottamuksellinen*], on merkitystä, koska siinä viitataan julkisten varojen väärinkäyttöön eli perusteeseen, jonka nojalla kantajan nimi säilytettiin riidanalaisissa toimissa. Lisäksi Ukrainan viranomaiset määrittelevät oikeudellisesti tämän menettelyn tavoitteeksi varojen väärinkäytön [*luottamuksellinen*]. Edellä mainitusta kirjeestä ilmenee, että kantaja on niiden mukaan väärinkäyttänyt varoja, [*luottamuksellinen*].

150 Tästä seuraa, että kantajaa koskevien rajoittavien toimenpiteiden voimassa pitäminen perustui todisteisiin, joiden nojalla neuvosto saattoi todeta yksiselitteisesti, että kantajaa vastaan oli vireillä Ukrainan oikeusviranomaisten käynnistämä menettely, joka koski julkisten varojen väärinkäyttörikosta.

151 On nimittäin todettava, että 10.10.2014 päivätty kirje osoittaa, että [*luottamuksellinen*], joten siitä ilmenee yksiselitteisesti kantajan epäilty osallisuus, etenkin kun rikosta koskevat tosiseikat pysyvät johdonmukaisesti samoina ja Ukrainan viranomaiset määrittelevät ne oikeudellisesti julkisten varojen väärinkäytöksi, mikä vastaa edellä mainittua merkityksellistä perustetta.

152 Lisäksi nämä komission tietoon saatetut todisteet sisältyvät [*luottamuksellinen*] (ks. vastaavasti tuomio 15.9.2016, Klyuyev v. neuvosto, T-340/14, EU:T:2016:496, 41 ja 93 kohta). Tältä osin neuvostoa ei voida moittia siitä, että sen mielestä tiedot [*luottamuksellinen*] olivat oikein ja niille oli näyttöä.

153 Lisäksi on syytä todeta, että kirje osoittaa, että kantajan epäillään syyllistyneen tiettyihin talousrikoksiin [*luottamuksellinen*].

154 Tältä osin on huomautettava, että kyseessä olevat rajoittavat toimenpiteet helpottavat ja täydentävät Ukrainan viranomaisten toteuttamia toimia väärinkäytettyjen julkisten varojen takaisin saamiseksi, mikä kuuluu oikeusvaltion lujittamista koskevan tavoitteen alaan, kuten edellä 140 ja 141 kohdassa todettiin.

155 On vielä todettava, että julkisten varojen väärinkäytön kaltaisten talousrikosten tutkinta on tärkeä keino lahjonnan torjumiseksi ja että lahjonnan torjuminen on unionin ulkoisen toiminnan kontekstissa oikeusvaltion käsitteeseen kuuluva periaate. On toisaalta todettava, että rikos, johon kantajan väitetään syyllistyneen, liittyy laajempaan kontekstiin, jossa merkittävää osaa Ukrainan entisestä johdosta epäillään vakavista rikoksista julkisten varojen hoidossa, mikä uhkasi vakavasti maan institutionaalisia ja oikeudellisia perustuksia ja erityisesti horjutti laillisuusperiaatetta, toimeenpanovallan väärinkäytön kieltoa, tehokasta tuomioistuinvalvontaa ja yhdenvertaisuutta lain edessä (ks. vastaavasti tuomio 15.9.2016, Klyuyev v. neuvosto, T-340/14, EU:T:2016:496, 117 kohta). Tästä seuraa, että kokonaisuudessaan – ja kun otetaan huomioon kantajan tehtävät Ukrainan entisessä johdossa – kyseessä olevat rajoittavat toimenpiteet myötävaikuttavat tehokkaasti sen tutkinnan helpottamiseen, joka kohdistuu julkisten varojen väärinkäyttörikoksiin, jotka on tehty ukrainalaisten instituutioiden vahingoksi, ja niiden avulla Ukrainan viranomaisten on helpompi saada väärinkäytön tuotot takaisin. Siinä tapauksessa, että syytteet osoittautuvat perustelluiksi, tämä mahdollistaa sen, että entisen hallinnon jäsenten tekemiksi väitetyistä lahjontarikoksista rangaistaan tuomioistuimen keinoin, jolloin myötävaikutetaan oikeusvaltion tukemiseen tässä maassa (ks. vastaavasti tuomio 15.9.2016, Klyuyev v. neuvosto, T-340/14, EU:T:2016:496, 118 kohta).

156 Näin ollen neuvosto on antanut riidanalaiset toimet kantajaa koskevin osin syyllistymättä ilmeiseen arviointivirheeseen.

157 Tätä toteamusta eivät kyseenalaista muut kantajan esittämät väitteet.

158 On ensinnäkin hylättävä kantajan väite, jonka mukaan tutkinnassa, jonka kohteena hän on Ukrainassa, ei voida todeta mitään rikosta hänen osaltaan, kun otetaan huomioon [*luottamuksellinen*] sekä asiaa koskevan Ukrainan lain säännökset ja hänellä ollut rajallinen päätösvalta.

159 Kantaja ei nimittäin kiistä 10.10.2014 päivätyn kirjeen aitoutta. On siis katsottava, että neuvosto on esittänyt todisteen siitä, että Ukrainassa on vireillä kantajaa koskeva rikosoikeudenkäynti. Tältä osin on huomautettava, että ainoilla seikoilla, jotka kantaja esitti neuvostolle ennen riidanalaisten toimien antamista, hän pyrki lähinnä riitauttamaan tutkinnan perusteltavuuden, ja ne koskivat pääministerin toimivaltaa Ukrainan oikeusjärjestyksessä sekä Ukrainan talousarviosäännöksiä. Näillä seikoilla ei siis voitu saattaa kyseenalaiseksi varojen jäädyttämistä koskevan päätöksen perusteltavuutta, kun otetaan tutkinta huomioon.

160 Joka tapauksessa kantajan väitteillä, joilla riitautetaan häntä vastaan esitettyjen syytteiden paikkansapitävyys ja joilla pyritään kiistämään tosiseikat, joista Ukrainassa tehdyssä rikoksessa on kyse, ei ole merkitystä, koska kuten edellä 141, 143, 145 ja 146 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee, ei lähtökohtaisesti ollut neuvoston tehtävä tutkia ja arvioida itse niiden seikkojen paikkansapitävyyttä ja merkityksellisyyttä, joihin Ukrainan viranomaiset tukeutuvat käynnistääkseen kantajaa koskevan rikostutkinnan, ja näiden viranomaisten tehtävä on edellä mainittujen tutkintatoimien yhteydessä selvittää ne seikat, joihin ne tukeutuvat, ja tehdä niistä tutkinnan lopputulosta koskevat johtopäätökset (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 14.4.2016, Ben Ali v. neuvosto, T-200/14, ei julkaistu, EU:T:2016:216, 158 kohta).

161 Ukrainan hallintotuomioistuinten antamista tuomioista, jotka kantajan mukaan osoittavat lähinnä, että häntä koskevan tutkinnan perusteena olevat tosiseikat eivät merkitse julkisten varojen väärinkäyttöä, on toiseksi huomautettava, että siitä riippumatta, ovatko ne merkityksellisiä vai eivät, kantaja ei ole osoittanut, että neuvosto oli saanut ne tietoonsa ennen riidanalaisten toimien antamista. Tästä seuraa, ettei neuvostoa voida moittia siitä, että se on tältä osin tehnyt ilmeisen arviointivirheen.

162 On myös muistettava, että varojen jäädyttämistä koskevaa päätöstä on arvioitava niiden tietojen perusteella, jotka neuvostolla on voinut olla päätöstä tehdessään (tuomio 28.5.2013, Trabelsi ym. v. neuvosto, T-187/11, EU:T:2013:273, 115 kohta). Unionin toimen laillisuutta on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan nimittäin arvioitava toimen antamisajankohtana olemassa olleiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella (ks. tuomio 26.10.2012, Oil Turbo Compressor v. neuvosto, T-63/12, EU:T:2012:579, 19 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

163 Syyttömyysolettaman periaatteen, joka on vahvistettu unionin oikeusjärjestyksessä perusoikeuskirjan 48 artiklan 1 kohdassa, väitetystä loukkaamisesta on kolmanneksi todettava neuvoston tavoin, ettei mikään riidanalaisissa toimissa osoita, että kantajan olisi katsottu syyllistyneen tekoihin, joista on määrätty seuraamus Ukrainan rikosoikeudessa tai jonkin unionin jäsenvaltion oikeudessa, eikä niillä oteta ennalta kantaa siihen, miten Ukrainan toimivaltaiset viranomaiset ja toimivaltaiset tuomioistuimet arvioivat tosiseikkoja. Antaessaan nämä toimet neuvosto ei myöskään ole synnyttänyt yleisössä ajatusta kantajan syyllisyydestä. Mainituissa toimissa on nimittäin ainoastaan todettu, että kantaja on valtion varojen väärinkäyttöä koskevan rikosoikeudellisen menettelyn kohteena Ukrainassa (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 27.2.2014, Ezz ym. v. neuvosto, T-256/11, EU:T:2014:93, 82–84 kohta).

164 Siitä, ettei 10.10.2014 päivätty kirje ole kantajan mukaan uskottava [*luottamuksellinen*], on neljänneksi huomautettava yhtäältä, että Ukraina on ollut Euroopan neuvoston jäsen vuodesta 1995 lähtien ja ratifioinut Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja että Ukrainan uusi hallinto on tunnustettu lailliseksi sekä unionin että kansainvälisen yhteisön toimesta. Neuvosto ei siis tehnyt virhettä, kun se nojautui [*luottamuksellinen*] todisteisiin asettamatta kyseenalaiseksi Ukrainan hallinnon ja tuomioistuinlaitoksen laillisuutta ja oikeutusta. Joka tapauksessa siltä osin kuin kantajan argumentaation tutkiminen merkitsee, että unionin yleinen tuomioistuin lausuu Ukrainan hallinnon siirron laillisuudesta, on todettava, että tämä tutkiminen ei kuulu unionin yleisen tuomioistuimen tämän asian kohteena oleviin toimiin kohdistaman valvonnan piiriin (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 25.4.2013, Gbagbo v. neuvosto, T-119/11, ei julkaistu, EU:T:2013:216, 75 kohta).

165 Perustelujen riittämättömyyttä koskevien väitteiden osalta on viidenneksi viitattava ensimmäisen kanneperusteen yhteydessä tehtyyn arviointiin, joka koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä.

166 Kirjelmissään ja suullisessa käsittelyssä kantaja on vedonnut ensinnäkin 16.10.2014 annetun tuomion LTTE v. neuvosto (T-208/11 ja T-508/11, valituksenalainen tuomio, EU:T:2014:885) ja toiseksi julkisasiamies Sharpstonin ratkaisuehdotuksen neuvosto v. LTTE (C-599/14 P, EU:C:2016:723) perusteella siihen, että neuvoston oli ennen kolmannen valtion viranomaisen tekemään päätökseen tukeutumista tutkittava huolellisesti, että tämän valtion asian kannalta merkityksellisessä lainsäädännössä turvataan puolustautumisoikeuksien suoja ja oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan vastaavalla tavalla kuin unionin tasolla on taattu. Kantajan mukaan ei ole perustetta olettaa, että Ukrainassa taattu perusoikeuksien suojan taso on vähintäänkin vastaava kuin unionissa. Neuvoston on näin ollen tarkistettava, taataanko Ukrainan oikeusjärjestyksessä tällainen suoja.

167 Tämä väite perustuu virheellisiin oletuksiin. Käsiteltävässä asiassa ei nimittäin voida soveltaa unionin yleisen tuomioistuimen 16.10.2014 annetun tuomion LTTE v. neuvosto (T-208/11 ja T-508/11, EU:T:2014:885) taustalla olevassa asiassa esittämää päättelyä.

168 Kyseisen asian osalta on erityisesti todettava, että erityistoimenpiteiden toteuttamisesta terrorismin torjumiseksi 27.12.2001 annetussa neuvoston yhteisessä kannassa 2001/931/YUTP (EYVL 2001, L 344, s. 93), jossa käyttöön otetun menettelyn avulla neuvosto voi lisätä henkilöitä varojen jäädyttämistä koskevaan luetteloon mahdollisesti kolmannen maan kansallisen viranomaisen tekemän päätöksen perusteella, määrättiin seuraava luetteloon merkitsemisen peruste niiden henkilöiden osalta, joihin kohdistetaan neuvoston antamia rajoittavia toimenpiteitä:

”– – luettelo laaditaan tarkkojen tietojen tai sellaisten asiaan liittyvien seikkojen perusteella, jotka osoittavat, että toimivaltainen viranomainen on tehnyt kyseisiä henkilöitä, ryhmiä tai yhteisöjä koskevan päätöksen, riippumatta siitä, koskeeko päätös terroritekoa, sen yritystä, siihen osallistumista tai sen edistämistä koskevan tutkinnan tai syytteeseenpanon aloittamista luotettavien ja uskottavien todisteiden tai näytön perusteella tai tällaisista teoista tuomitsemista. Luetteloon voidaan lisätä henkilöt, ryhmät tai yhteisöt, joilla Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvosto on todennut olevan yhteyksiä terrorismiin ja joille turvallisuusneuvosto on määrännyt seuraamuksia.”

169 Käsiteltävässä asiassa Ukrainan viranomaisten ennalta tekemä päätös ei kuulu päätöksen 2014/119, sellaisena kuin se on muutettuna kyseessä olevien rajoittavien toimenpiteiden antamista koskevalla päätöksellä 2015/143, 1 artiklan 1 kohdassa säädettyihin perusteisiin, koska mainittujen viranomaisten aloittamat tuomioistuinmenettelyt muodostavat vain tosiasiaperustan näille toimenpiteille. Merkityksellisessä perusteessa nimittäin viitataan vain henkilöihin, ”joiden on todettu olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä”.

170 Tältä osin on vielä korostettava, että merkityksellisen perusteen sanamuoto on lähempänä perustetta, josta oli kyse 27.2.2014 annettuun tuomioon Ezz ym. v. neuvosto (T-256/11, EU:T:2014:93) johtaneessa asiassa. Erityisesti 27.2.2014 annetun tuomion Ezz ym. v. neuvosto (T-256/11, EU:T:2014:93) 66 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että tämä peruste kattoi henkilöt, joita syytetään ”valtion varojen väärinkäytöstä”, tutkimatta sitä, taataanko kyseessä olevan maan – tässä tapauksessa Egyptin – oikeusjärjestyksessä vastaava oikeussuojan taso kuin unionissa.

171 Kuten neuvosto istunnossa korosti, on joka tapauksessa pantava merkille, että rajoittavat toimenpiteet, joista oli kyse 16.10.2014 annettuun tuomioon LTTE v. neuvosto (T-208/11 ja T-508/11, EU:T:2014:885) johtaneessa asiassa ja jotka koskevat terrorismin torjumista, ja käsiteltävässä asiassa kyseessä olevat rajoittavat toimenpiteet, jotka liittyvät yhtäältä unionin ja toisaalta kolmannen valtion – tässä tapauksessa Ukrainan – uusien viranomaisten väliseen yhteistyöhön, ovat huomattavan erilaisia.

172 Terrorismin torjunta, johon neuvosto osallistuu antamalla tiettyihin henkilöihin tai yhteisöihin kohdistettuja rajoittavia toimenpiteitä, ei välttämättä liity yhteistyöhön, jota tehdään sellaisen kolmannen valtion viranomaisten kanssa, jonka hallinto on vaihtunut ja jota neuvosto on päättänyt tukea. Tämä pätee sitä vastoin käsiteltävässä asiassa kyseessä oleviin toimenpiteisiin, samoin kuin niihin toimenpiteisiin, joista oli kyse 27.2.2014 annettuun tuomioon Ezz ym. v. neuvosto (T-256/11, EU:T:2014:93), joka pysytettiin muutoksenhaussa 5.3.2015 annetulla tuomiolla Ezz ym. v. neuvosto (C-220/14 P, EU:C:2015:147), johtaneessa asiassa.

173 Jos neuvoston selvästi poliittisen päätöksen, joka koskee yhteistyön tekemistä sen luotettavina pitämien Ukrainan uusien viranomaisten kanssa, jotta nämä voivat muun muassa saada takaisin mahdollisesti väärin käytettyjä julkisia varoja ja ”jotta voidaan lujittaa ja tukea oikeusvaltiota” Ukrainassa, edellytyksenä olisi, että vaikka Ukraina on Euroopan neuvoston jäsen ja on ratifioinut Euroopan ihmisoikeussopimuksen, Ukrainan valtio takaa heti hallinnon vaihtumisen jälkeen samantasoisen perusoikeuksien suojan kuin unioni ja sen jäsenvaltiot tarjoavat, tällöin puututtaisiin lähinnä neuvoston laajaan harkintavaltaan siltä osin kuin se koskee niiden yleisten perusteiden määrittelyä, joilla rajataan niiden henkilöiden ryhmää, jotka voivat olla sellaisten rajoittavien toimenpiteiden kohteena, joiden tarkoituksena on tukea näitä uusia viranomaisia (ks. edellä 136 kohta).

174 Käyttäessään tätä laajaa harkintavaltaa neuvoston on siis voitava vapaasti katsoa, että hallinnon vaihtumisen jälkeen Ukrainan viranomaisia voidaan tukea, koska ne parantavat demokraattista toimintaa ja oikeusvaltion kunnioittamista Ukrainassa siellä aiemmin vallinneeseen tilanteeseen nähden, ja että yksi mahdollisuus lujittaa ja tukea oikeusvaltiota on jäädyttää niiden henkilöiden varat, joiden on todettu olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä, ja tähän käsitteeseen sisältyvät tammikuussa 2015 annettujen toimien seurauksena henkilöt, joiden osalta Ukrainan viranomaiset tutkivat julkisten varojen väärinkäyttöä tai osallisuutta siihen taikka aseman väärinkäyttöä tai osallisuutta siihen.

175 Näin ollen vain siinä tapauksessa, että neuvoston poliittinen päätös tukea Ukrainan uutta hallitusta, mukaan lukien kyseessä olevien rajoittavien toimenpiteiden tuloksena tehtävä yhteistyö, osoittautuisi selvästi virheelliseksi erityisesti siksi, että perusoikeuksia loukataan tässä maassa järjestelmällisesti hallinnon vaihtumisen jälkeen, voisi se, ettei perusoikeuksien suoja Ukrainassa vastaa unionissa vallitsevan suojan tasoa, vaikuttaa näiden kantajaa koskevien toimenpiteiden voimassa pitämisen laillisuuteen. Käsiteltävänä olevan kanteen tutkinnan yhteydessä on kuitenkin ilmennyt, ettei tilanne ole tämä käsiteltävässä asiassa.

176 Käsiteltävässä asiassa on todettava, ettei kantajan esittämillä seikoilla voida saattaa kyseenalaiseksi häntä vastaan esitettyjen syytösten, jotka koskevat julkisten varojen väärinkäyttötapauksia, uskottavuutta, mitä on tarkasteltu edempänä, eivätkä ne riitä osoittamaan, että Ukrainan tuomioistuinlaitoksen ongelmat, joihin hän vetoaa, olisivat vaikuttaneet hänen nimenomaiseen tilanteeseensa häntä koskevassa menettelyssä, joka oli häneen kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden pysyttämisen perusteena.

177 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että neuvosto on täyttänyt sille kuuluvan todistustaakan ja ettei se ole tehnyt ilmeistä arviointivirhettä katsoessaan, että 10.10.2014 päivätty kirje muodostaa riittävän vankan tosiseikaston, joka osoittaa, että riidanalaisten toimien antamisajankohtana kantajaa koskivat rikosoikeudelliset menettelyt julkisten varojen väärinkäytön vuoksi [*luottamuksellinen*], ja säilyttäessään tällä perusteella kantajan nimen luettelossa.

178 Tästä syystä viides kanneperuste on hylättävä.

179 Näin ollen kanne on hylättävä kokonaan, eikä ole tarpeen tutkia prosessinjohtotoimia koskevaa kantajan pyyntöä eikä neuvoston toissijaisesti esittämää pyyntöä pitää voimassa päätöksen 2015/364 vaikutukset.

Oikeudenkäyntikulut

180 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, hänet on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut neuvoston vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Mykola Yanovych Azarov velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Berardis Spielmann Csehi

Julistettiin Luxemburgissa 7 päivänä heinäkuuta 2017.

Allekirjoitukset

Sisällys

Asian tausta 1

Kanteen nostamisen jälkeiset tosiseikat 3

Menettely ja asianosaisten vaatimukset 4

Oikeudellinen arviointi 5

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä 5

Toinen kanneperuste, joka koskee perusoikeuksien loukkaamista 7

Neljäs osa, joka koskee puolustautumisoikeuksien loukkaamista 7

Ensimmäinen osa, joka koskee omaisuudensuojan loukkaamista 9

Toinen osa, joka koskee taloudellisen toiminnan harjoittamista koskevan oikeuden loukkaamista 11

Kolmas osa, joka koskee rajoittavien toimenpiteiden suhteettomuutta 12

Kolmas kanneperuste, joka koskee harkintavallan väärinkäyttöä 12

Neljäs kanneperuste, joka koskee hyvän hallinnon periaatteen loukkaamista 14

Viides kanneperuste, joka koskee ilmeistä arviointivirhettä 15

Oikeudenkäyntikulut 22